

վուրդին, հիմնուելով իր ժողովրդագրա-
թիկան վրայ, կը խոստովանիմ թէ բոլո-
րովին անհզո չէ այս պատկերը, քանի
մը մասերը աւրուած են. բայց պատկերը
որչափ ալ խաթարուած ըլլայ մինչեւ աս-
տիճան մը, ենթարկուելով չըջական ցեղե-
րու ստորնացուցիչ ազդեցութեանց, կը յու-
սանք որ դարձեալ օր-մը պիտի երևի խոր-
հրդաւոր կանթիկին մոզական լոյսին տակ
իր նախկին, սկզբնական մաքրութեան եւ
զեղեցիկութեան մէջ:

Կ. Պոլիս

Մ. Գ. ՄԱԼԵԱՆ

(Շար. Սիոնի Յալիսի բխէն, էջ 206 եւ վերջ):

ԶԻՔԵՆԵԱՅ ԼԵՐԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ՊԱՏԳԱՄԸ

Սիոնի Յալիսի բխէն մէջ (էջ 185-86) Զի-
քենեայ Լերան ժողովին շուրջ մեր գրածները
վերջացնելու առթիւ խոստացած էինք քաղուած
մը տալ ժողովին մէջ բանաձեւուած որոշում-
ներէն եւ քաղաքներէն:

Մենք անկեղծօրէն կը հիանանք այն միաօ-
նաբույթեան վրայ որ Աւետարանի լուրն ու լոյսը
կը տանին հեթանոս ժողովուրդներու մէջ, քա-
ղութեամբ եւ անձնութեամբ: Վասն զի ա՛տ է
բուն առաքելութիւնը. «Գնացէ՛ք այստե՛հետ ա-
շակերտեցէ՛ք զամենայն եկրաճոսս...»: Այս է մեր
Փրկչին վերջին պատուէրն ու պատգամը իր ա-
ռաքելութեան. գացէ՛ք, գացէ՛ք Հեթանոսնե-
րուն եւ միայն Հեթանոսներուն...:

Մենք քրիստոնէական խորունկ համակրան-
քով տեսնոք ծայրագոյն Արեւելքէն եւ Ափրիկէի
խորքէն եկած բնիկներ Զիքենեայ Լերան ժո-
ղովին, որոնք աւետարանուած, քրիստոնէացած
էին, եւ եկած էին բաներ մը սորվելու Ս. Քաղա-
քին մէջ, եւ բաներ մը բռնելու իրենց Աւետա-
րան քարոզող միաբանութիւններուն:

Վերջապէս տասներհինգ օրուան խորհրդա-
կցութիւններէն ետքը, անոնք միախորհուրդ եւ
միաձայն, իրենց համադրութիւնն ու հաւատքը
բանաձեւեցին եւ իրք պատգամ յայտարարեցին
աշխարհի առջև, որոնցմէ հաճոյքով յառաջ կը
բերենք հետեւեալ հատուածները, կատարելու
համար մեր խոստումը:

Բ. Ե.

Քրիստոնէութեան Պատգամը

Ամբողջ աշխարհի մէջ անսպասով եւ անկայուն
վիճակ մը կը լիարժեք: Քանի զխական եւ առեւտրական
բարգաւաճումը կը վտխեմ մարդկային մտայնութեան
հասկնիմ ուղղութիւնը, ինչ իրոցնէր յեղանակաւ առեւ-
մեճու կ'ենթարկուին, եւ մերքեւ, կարգ մը ճեղքեր,
կը փլչին: Բազում դարեւ ի վեր յարգանք վայելող

հաստատութիւններ իբրեւ անգուցէ կը նկատուին եւ իրն-
դական կը դառնան: Բարոյից հաստատուն չափանիւ-
ններ ենթադրուեան կ'ենթարկուին, եւ Բիսոսնեայ կոչ-
ուած երկիրներ իրազեկ սննդեւ կ'զգան այս անպար-
կնչպէս կ'զգան Ասիա եւ Ափրիկէ: Ամէն կողմէ տարա-
կոյս կը յայնտի թէ արդեօ՞ք կայ բացարձակ հեմա-
տիքսիւն եւ բարութիւն: Նոր յարաբերականութիւն մը
(relativism) կը նշնի մարդկային մասնութեան վերջ
զանակայել:

Ասոց հետ միասին կայ նաեւ աշխարհամած աւ-
ռապանքն ու վիշտը, որ կ'արայայտուի մասամբ բա-
ճարոյցն արժէքներու հանդէպ յուսակաւ վերաբե-
մունքով մը, մասամբ միտքի եւ կեանքի համար նոր խա-
րիսի մը փնտելու եղեւական մամաշով, եւ մասամբ
յարութիւն առնող ազգայնականութեան մը երկունքնե-
րով, եւ ցեղային ու դասակարգային հարստահարումի
սուր զիսակցութեամբ:

Ամենուրեք կը տեսնենք նաեւ որ մարդիկ, մանա-
ւանդ Երիտասարդութիւնը, մեր ազնուաբար եւ մեր
սամաճարձակօրէն, յոյժ կ'անձկան անհասկանութեան
իսպիւր եւ անկաշխմար արտայայտման, նոզեւոր առ-
աջնորդութեան եւ հեղինակութեան, ընկերային առ-
դարութեան, մարդկային եղբայրութեան եւ միջազգային
խաղաղութեան:

Այս մայրամ է իր հալածանքներու համար խա-
խաղող աշխարհի մէջ առաջուան աւելի իմաստ Զի-
քուս-Քրիստոս իր վրայ դարձուցած է մարդկային ցե-
ղին ուսադուրիւնն ու հիացումը: Մարդոց համար Ան
աւելի՛ մեծ է քան ամբողջ Արեւմեան Քաղաքակրթու-
թիւնը, աւելի՛ մեծ՝ քան այն Երիտսոնէութիւնն զոր
համցնաւ աշխարհ: Շատեր, որոնք ցարդ Անոր եկեղեցի
անգամս իսկ չեն, Անոր մէջ կը գտնեն արդարեւ իրենց
հեռան ու իրենց յարացոյցը:

Մեր Պատգամը

Այս կացութեան հանդէպ եւ անոր նկատմամբ մենք
մէկ պատգամ միայն պիտի բերենք—Քրիստոսն է այն:
Այն է Յայնութիւնը թէ ի՞նչ Աստուծոյն թէ ի՞նչ կր-
նայ ըլլալ մարդը: Ի Քրիստոսն է որ մենք զվճար
կուզանք ինքզինքի բացարձակ Իրականութեան հետ: Ան
մեզի կը համոզեն զԱստուծոյ իր մեր Հայրը որ կատա-
ւալ ու անմահ Սերն ու Արդարութիւնն է, վասնզի Ա-
նոր մէջ կը գտնենք մամմացող Աստուծոյ, վերջնական
միշտ ալ աւելի Բողոքեմունդ յայնութիւնը այն Աս-
տուծոյն, որով կ'ապրինք, կը շարժինք եւ գոյ ենք:

Սա համադրման ունիմք թէ ինչ որ ճեղքի կ'ունենայ
ըլլալ յոյսի մէջ կամ ըլլալ խաւարի, Աստուծոյ անոնց
միջոցաւ կը գործէ, կը սնորհէ եւ կ'իշխէ: Յիսուս-
Քրիստոս իր կեանքով, եւ մամաւանդ իր մանկը, Հայ-
րը ցուցուց մեզի, այն Դեբարոյն Իրականութիւնը, իր
Մեր ամենակարող, հաշտեցնելով աշխարհը Անոր հետ
յսպիսի միջոցաւ, տառապելով մարդոց հետ անոնց մեղ-
քի եւ չարիքի դէմ միայն պայքարին մէջ, կրելով անոնց
հետ եւ անոնց համար մեղքի բեռը, ներելով անոնց երբ
անոնք, իրենց ներքոյ արժող կը դառնան իրեն ապագա-
րութեամբ եւ հաւատով, եւ հարստեղծելով մարդկու-
թիւնը յարանուն, ծաւալուն, մշտեւ կեանքի մը հա-
մար:

Կը հաստատենք թէ Յիսուս Քրիստոսին յայնած Աս-

հուճար կը պահանջէ որ իր գաւախներ ամէն պարտ-
զաներու հակ, ամէն ծախանակ եւ մարդկային ամէն
յուրաքերութեանց մէջ ապրին սխրով եւ արդարութեամբ
իր փառնին համար: Քրիստոսն յարութեամբ եւ Ասոր
Նոպայն շնորհով Ան իր անձին զօրութիւնը կը պար-
գեւէ մարգոց, որպէսզի անոնք զոյն ինն զարմակիչ-
ներ, եւ կը մղէ զանոնք յիշատի եւ անձնազոյն կենսի-
քի, պատաստութեան համար: Անոր քաջամարտեան
զայտ օտին իր լուքեամբը:

Քրիստոսի մէջ յայտնուած Աստուծոյ տեսիլը կը ծն-
նի եւ կը խորացնէ մեղիքի եւ յանցանքի զգացումը, մենք
արձանի չենք մտնել սխրոյն, մենք մե՛ր իսկ յանցանքով
կապուալիս ճիւղ Անոր օտար կամքին։ Անպակաս ոչոք
նայն տեսիլը, որ մեղքի զգացումը կը ծնի, կը ծնի՝ նաեւ
թաղութեան վառանդութիւնը, ներքէն է որ Հայաստան յանձ-
նուինք Քրիստոսի Հոգիին, այնպէս որ Անոր փրկարար
սէրը հասնեցնէ մեզ Աստուծոյ հետ։

ՄԵԳ չեմ ուզեր լիզանալուսկան հար պատշաճ ճշ-
բանանել, վառեղի վերջերս՝ 1927-ի Օգոստոսին Լիզան՝
գովառուած Հաւասի եւ Կարդի Համաթառնային ծա-
ղովին մէջ այս նիւթին շուրջ արտաբանութիւն մը մը-
նաստարակնայեալ, ժողովին կողմէ բան ընդունեա-
լիւն գտնելէ ետք:

«Եկեղեցիի կողմէն աւերարկի տուած պատգամն է՝
Եւ պէտ է միշտ բլայ Յիսուս Բրիտանի Աւետարանը:
«Աւետարանը փրկութեան ուղիղագիտ պատգամն է
ը՛ք՝ այս եւ ը՛ք՝ միւս աւետարան նամար, Բաւմայ պար-
գելը մէկտաւ մարդուն, Յիսուս Բրիտանի Աւետարանը:

«Ավանդ Բրյուսովի գաղանակ պատրաստեցելու ամբողջ մարդկային միջ Աստուծոյ Հոգիին գործունէութեան միջոցաւ եւ մահաւանդ Հին Կապկարեակ տաւան Անոր յայտնութեան միջոցաւ: Եւ իրենց մահաւանկաց յախենակուն Բանն Աստուծոյ մահաւանդաւ եւ մահաւանդաւ, Յիսուս Բրյուսով Ռիդի Աստուծոյ եւ Ռիդի Մարդոյ, լի շնորհով եւ նամարութեամբ»:

«Իր կեանքովն ու վարդապետությամբ, իր ազգա-
խառնության հրաւերով, Առաւմտյան Արեւայութեան եւ դա-
աստանի Իր Բարձրութեամբ, Իր չարարանովն ու մամ-
ուամբ, Իր յարութեամբ եւ Առաւմտյան աշխարհի բազմե-
լովք, եւ Սուրբ Հօգիւնի առաքմանով, Ան բերու թո-
ղութիւն մեր մեղեքուն, եւ յայնմեկ հենցովքի Առաւ-
մտյան յորթիւնք եւ Անոր ամենամեծ սէրք մեզ համար,
Այն սիրով զոր ցուցուց իրովն խաչին վրայ, Ան մեզ
կը հրաւիրէ հաւատի մեր կեանքին, ամենազոհութեան
մեր Իր ծառայութեան ու մարդաց ծառայութեան նսիր-
ուելու:»

«Յիսուս Բրիսուս, եղբայրս ու կենդանին. ֆր-
կիւն ու Տէք, է՛ր ցածր կեղանք Առաքելներու եւ է-
կեղեցայ աշխարհաստիւնս Աւետարանին: Վասնզի իմն
իսկ է այն Աւետարանը, զոր եկեղեցին կուսայ աշ-
խարհին:

«Այդ Աւետիքը խմբասանական ձևով բնեղ առելի բան մըն է, աստուածաբանական շեղումներն այ առելի բան մը, ներսական բարեկեցության ծրագրն այ առելի բան մը: Ավետարան նոր Աւետիքն էր և Աստուծո՛ւ տրուած տա՛ մեղքի եւ մահու նկմ աշխարհին: Աւելին կայ—Անկրկա մեղքի եւ մահուան վրայ ստուծած յաղ-բանա՛կն է, յաղթեանական կեանքի յայնուրիւնը՝ մի-ջոցան Անոր որ հնչում է երկինքի եւ երկրի ընձանի-ր արքայ ճաղորդներով, եւ միացուցած է ծառայա-կցաւրեանը, ազդեցիկ է օրհնութեանը:

«Ահա ես ամբ մեզ պար մարդուն ուղղուած մարգարէական հրաւերէն է՝ Աստուծոյ դառնմունք Արդարացանք եւ արքայաժողով անխեղձ է անմեղ, որոնք կը հաստատեն Քրիստոսին՝ Անկիկ հանգիստէն չառ աղաղակեալն, կապեղանեալն համառ անկիկ Աստուծոյ օրդինեալն վառաւոր աղափութեան վաստակաւ ինչն է, Ահա ես ամբ իտաղափութիւն եւ ուրախութիւն կը պարզեմ քեզին, եւ մարդուն մէջ անմեղութեան ոգին յառ աջ կը բերէ, յառ աջ կը բերէ եղբայրակալն միտ այլութեան պարտաստակամութիւնը եւ կտրեկից սէր։ Անկիկ երկնաստաղութեան ձկնէր կը զոնաւոր գերազանց նպասակ մը ոյնելով ամուր առջեւ, ո՛րմ կուտայ վասակաբեկնեալն, հանգիստ՝ խոնգածմեալ, եւ կեանքի պոսակ՝ մարտիւնեալն։»

«Ան»արանը ընկերային վերածնունդն ու իմ ապագամ աղբյուրն է: Աճ կը բառգէ ցուցնելով այն միակ կերպը, որով մարդկությունը կրնայ ապաստի այն դասակարգային եւ ցեղային աւելորդումներէն, որոնք այժմ կը իյրժանանն ընկերությունը, եւ իտպա ազգային բարեկեցութեան վայելքն ու միջազգային բարեկամութիւնը եւ կառավարչութիւնը: Անիկա նաեւ շնորհողիկ նրաւ է մըն է ոչ-բխառնեայ աշխարհին, Արեւմտսի եւ Արեւելքի մէջ, Կենդանի Տիրոջ ուստիութեան մէջ մննելու նման:

«Համակերպով մեր սերունդի անձկություններուն
էր անկախ կառօք կը քաշէ մասնաւորական անկեզմու-
թեան, ընկերային ապագայութեան, և հոգեւոր մերքե-
լումի, Եկեղեցիին յարաբեական Աւետարանով կը լցնէ
այդ պէտքեր և կ'իրազեկէ ազդի աշխարհի աստուա-
ծաբար տեղեւորները: Ուստի, ինչպէս անցեալին նոյն-
պէս մերկայան մէջ փրկութեան միակի նամբան է Ա-
ւետարանը: Այլապէս, Կենդանին քրիստոս Իւ Եկեղե-
ցին միջոցաւ նիմոյ ալ կ'ըտ մարդոց—

«Եկա՛յք առ իս...»: Այն որ ինձի կը հետեւի՝
խառարին մէջ պիտի չհալէ, այլ պիտի ունենայ կեանքի
լոյսը:

1.000 000 000

Խորհուրդի խռովքն է ծագն անտատ,
 Լուսը ճկողող լուսնին կարօտ.
 Բայց իր անհուն առիփն տնրզգատ
 Պաշտում պատկերն կ'եղծէ իր մօտ:

Թովքն հաւատարին է լինն յնստակ,
հաճանչներու ջինջ հայելի,
մբռն անքիմ սիրոյն յատակ
լուսնի յուրջ դէ՛մբը կը փալկի:

(Znqncuylwng Urhng)

